

BIJLAGE Ontwikkeling belastingtarieven verschillende typen werkenden en belastingdruk van verschillende vermogenssoorten

Toelichting ontwikkeling belastingtarieven verschillende typen werkenden en belastingdruk van verschillende vermogenssoorten

In de kabinetsreactie op het IBO Vermogensverdeling is aangegeven voortaan standaard bij het Belastingplan een figuur op te nemen die de ontwikkeling van de (gecumuleerde) marginale toptarieven van verschillende typen werkenden laat zien.¹ Dit naar aanleiding van de constatering dat het globale evenwicht in het belasten van de verschillende typen werkenden (werknemer, IB-ondernemer, directeur-grotaandeelhouder) zoals dat bij de invoering van het boxenstelsel in 2001 is beoogd, steeds meer uit het zicht is geraakt. De achterliggende gedachte hierbij is dat als ontwikkelingen consistent, in samenhang en periodiek in beeld worden gebracht, deze kennis explicieter in de beleidsvorming kan meelopen. Vanuit die optiek is in de kabinetsreactie tevens aangegeven standaard bij het Belastingplan een figuur op te nemen die de belastingdruk op de verschillende vermogenssoorten laat zien. Door de belastingdruk op verschillende vermogenssoorten in samenhang te presenteren in een figuur, worden de verschillen in belastingdruk duidelijk. Deze laatste manier van presenteren sluit tevens aan bij de motie van het lid Hammelburg om op een systematische manier naar de fiscale behandeling van verschillende vermogenssoorten te kijken.²

Onderstaand worden de figuren weergegeven op de wijze waarop die vorig jaar in de kabinetsreactie is gepresenteerd. De figuren zijn gebaseerd op het voorgenomen beleid tot en met Miljoenennota 2024. De eerste figuur laat zien dat de verschillen in toptarief tussen verschillende soorten werkenden vanaf 2023 zijn verkleind. Vanaf 2024 bedraagt het verschil tussen het (gecumuleerde) toptarief van het (arbeids- en winst)inkomen van de werknemer en de dga 5,4%-punt ten opzichte van 11,6% in 2022. Daarmee is de trend van steeds grotere verschillen in de toptarieven sinds 2001 fors gekeerd. Het toptarief van de IB-ondernemer stijgt in 2024 door het verlagen van de MKB-winstvrijstelling van 14% naar 12,7%. In Figuur 2 wordt geïllustreerd hoe hoog de belastingdruk is bij een werkelijk rendement van 4%³ op de verschillende vermogenssoorten in de verschillende boxen van de inkomstenbelasting.⁴ De belasting van de verschillende soorten verschilt niet alleen qua tarief maar ook qua (rendements)grondslag. De linker figuur laat de situatie in 2023 zien en de rechter figuur de situatie in 2024. In 2024 neemt het box 3 tarief toe naar 34% ten opzichte van 32% in 2023. Verder geldt met ingang van 2024 in box 2 een gedifferentieerd tarief van 24,5% tot een box 2-inkomen van € 67.000 en 31% voor het inkomen daarboven, waar dit in 2023 nog een uniform tarief van 26,9% is.⁵ Uit Figuur 2 blijkt dat in de belastingdruk op de verschillende vermogenssoorten in 2024 verschillen blijven, hoewel box 2 en box 3 naar elkaar zijn toegegroeid wat belastingdruk betreft, en dat laatste zal zeker het geval zijn bij de invoering van het nieuwe stelsel conform het wetsontwerp "Wet werkelijk rendement box 3", dat in internetconsultatie is gegaan..

Een recente motie van het lid Hammelburg vraagt om inzichtelijk te maken wat de bijbehorende keuzes zijn om tot een beter globaal evenwicht te komen en uitstel en afstel van belastingbetaling

¹ Kamerstukken II, 2022/23, 36 200 IX, nr. 4

² Kamerstukken II, 2021/22, 35 927, nr. 63

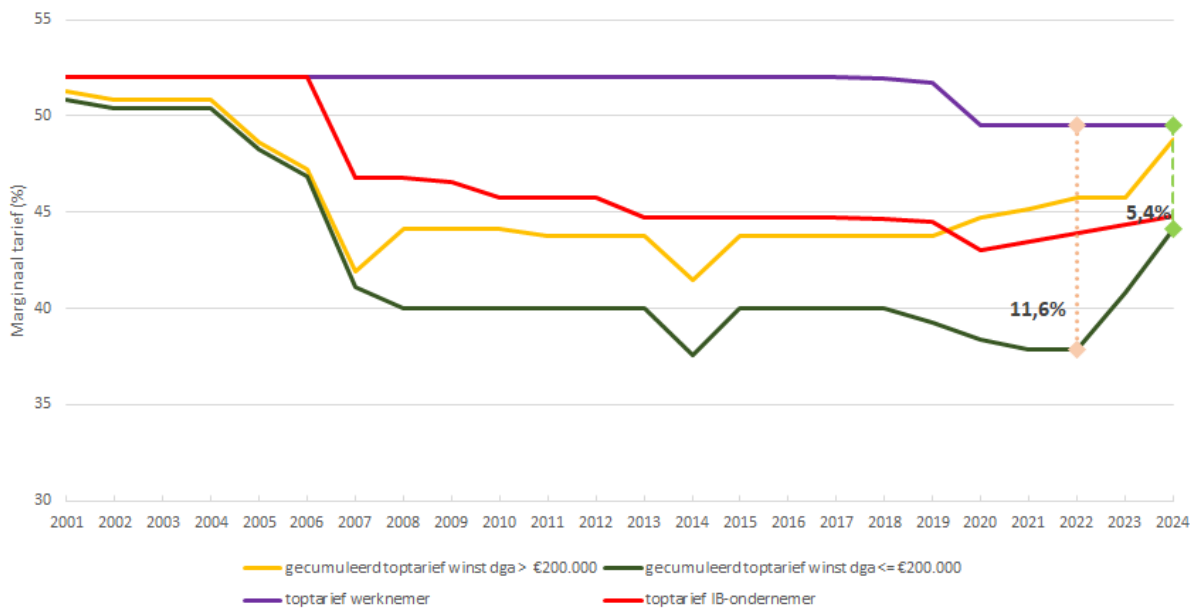
³ Om de belastingdruk op verschillende vermogenssoorten in één figuur te kunnen vergelijken moet een gelijk rendement voor alle vermogenssoorten worden verondersteld. Conform de kabinetsreactie is gekozen voor een rendement van 4%. De kabinetsreactie volgt daarmee het IBO Vermogensverdeling waarbij verschillende rendementen om de belastingdruk van verschillende vermogens te kunnen vergelijken ter sprake zijn gekomen.

⁴ In figuur PM worden zes typen vermogen behandeld om de verschillen inzichtelijk te maken: resultaat uit overige werkzaamheden (ROW) in box 1, de eigen woning in box 1, aanmerkelijk belang in een bv met 100% winstuitkering (box 2), aanmerkelijk belang in een bv met winstuitkering na 20 jaar (box 2), beleggingsvermogen in box 3 en lenen van de eigen bv. Zie hoofdstuk 5 en bijlage 12 van het IBO Vermogensverdeling voor een uitgebreide beschrijving.

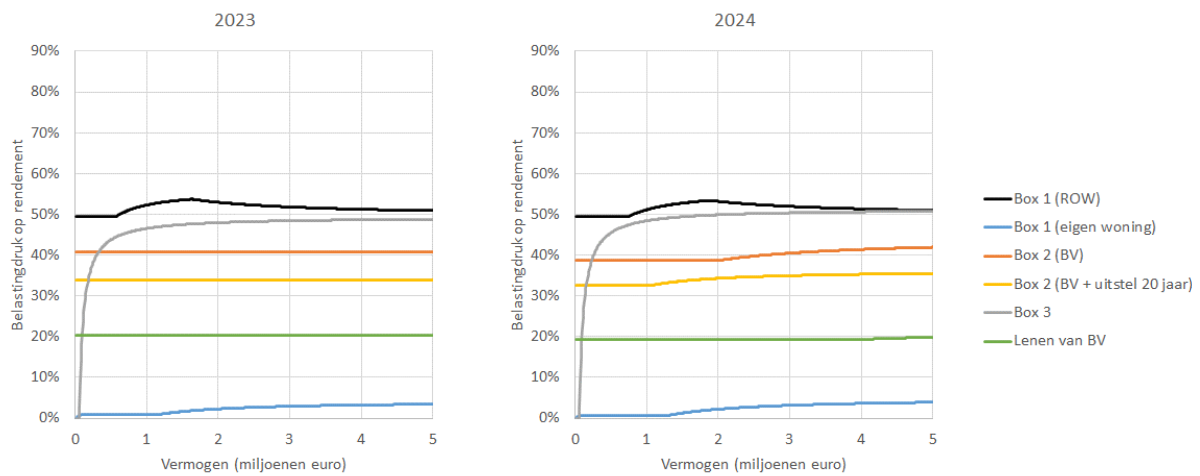
⁵ Een uitgebreide toelichting op deze figuur wordt gegeven in bijlage 12 van het IBO Vermogensverdeling. Wat betreft box 3 geldt dat in deze figuur alleen is gerekend met beleggingsvermogen in box 3. In 2024 wordt feitelijk uitgegaan van een forfaitair rendement van 6,04% dat tegen een tarief van 34% wordt belast. Bij een werkelijk gerealiseerd rendement van 4% in box 3 komt de belastingdruk dan uit op 51,34% in plaats van 34%. Dat is 6,04% maal het tarief in box 3 (34%) gedeeld door 4%. Bij een box 3-stelsel waarin het werkelijk rendement wordt belast zal de belastingdruk in box 3 dichter in de buurt komen van die in box 2, aangezien immers in box 2 ook het werkelijk gerealiseerde rendement belast wordt.

via box 2 te beperken.⁶ Hierover kan opgemerkt worden dat in verschillende rapporten hiervoor voorstellen zijn gedaan, het meest recent in het IBO Vermogensverdeling.

Figuur 1: Ontwikkeling marginaal toptarief werknemer, IB-ondernemer en dga 2001-2024

Figuur 2: Belastingdruk op rendement 4% bij verschillende vermogenssoorten

⁶ Kamerstukken II, 2022/23, 32 140, nr. 163